

Turkic Weekly

2016/19

Turkic Weekly 2016 II (19) (14-20 Mart)

Turkic Weekly, Sizi Türk dünyasındaki son gelişmelerin nabzını tutmanıza yardımcı olacak haber kaynağıdır. **Turkic Weekly**, Türk dili konuşan ülkelerde cereyan eden kilit öneme sahip siyasi, sosyal, ekonomik ve bilimsel olaylar hakkında güvenilir bilgi ve güncel analiz sunmaktadır.

Bu haber bülteni **Türk Akademisi Uluslararası Teşkilatı** tarafından hazırlanmıştır.

KAZAKİSTAN'DAKİ PARLAMENTO SEÇİMLERİ

20 Mart'ta Kazakistan Parlamentosu Alt Kanadı için erken seçim yapıldı.

Merkezî Seçim Komisyonu (MSK) Başkanı Kuandık Turgankulov ülke genelinde %75,45'lik katılımın olduğunu bildirdi. ifade etti. MSK Başkanı "Milletvekili seçimlerinde seçmenlerin katılımı bağlamında rekor sayı elde ettik" dedi.

Almatı İli seçmenlerin %94,06 katılımı ile ilk sırayı alırken, %34,10'luk gösterge ile en düşük katılım Almatı şehrinde yaşandı. MSK verilerine göre seçmenler listesindeki 9,8 milyon kişinin 7,5 milyonu anasayal seçim hakkını kullanmış oldu.

Bilindiği üzere Parlamentoda sandalye sahibi olmak için en az %7'lik barajı geçmek gerekir. Bu barajı 3 parti geçti. Seçmenlerin %80,99'luk oyunu alan Nur Otan Partisi zafere ulaştı. Parlamento'ya %7,47 ve %7,17'lik oy alan Ak Jol ve Kazakistan Komünist Halk Partisi girdi. Seçimlere katılan diğer partiler %7'lik seçim barajını geçemediler.

Yapılan seçimleri uluslararası gözlemciler izledi. AGİT, ŞİÖ, BDT, Türk Keneşi gibi uluslararası örgüt temsilcileri ve Almatı ile Kızılorda şehirlerindeki seçim sürecini Uluslararası Türk Akademisi personeli de gözlemci olarak izledi.

Uluslararası gözlemcilerin ifadesine göre Parlamento seçimleri uluslararası standartlara uygun olarak yapıldı.

Erken yapılan seçimlere altı siyasi partinin katıldığını hatırlatalım: iktidardaki Nur Otan Partisi, Ak Jol Kazakistan Demokratik Partisi, Kazakistan Komünist Halk Partisi, Sosyal Demokrat Parti, Awıl Halk Demokrat Partisi ve Birlik Partisi. Ülkede aynı zamanda yerel temsil organları olan maslihatlara da seçimler gerçekleşti.

TÜRKİYE VE AZERBAYCAN DAYANIŞMASI

15 Mart'ta Azerbaycan Cumhuriyeti Devlet Başkanı İlham Aliyev'in Türkiye Cumhuriyeti'ne resmî ziyareti gerçekleşti.

İlham Aliyev temasları sırasında Azerbaycan - Türkiye Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi V.Toplantısına katıldı. Bu toplantının Şubat ayının sonunda Azerbaycan'ın başkentinde yapılması planlanmıştı.

Türkiye Cumhurbaşkanı R.T.Erdoğan Azerbaycanlı mevkidaşı İlham Aliyev ve Azerbaycan heyetini selamlarken: “Öncelikle Azerbaycanlı kardeşlerimize terör saldırılarının ardından Ankara'ya gelerek dayanışma gösterdikleri için teşekkür etmek istiyorum. Bugün bizler Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi toplantısını Bakü'de yapacaktık. Kardeşim Aliyev'e son olaylardan sonra “Biz gelelim ve Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi toplantısını Bakü'de değil, tekrar olsa da Ankara'da yapalım” dediği için teşekkür ederim”.

İki ülkenin yöneticileri arasında geçen görüşmeler sırasında Azerbaycan ve Türkiye arasında farklı alanlardaki işbirliğini pekiştirecek birçok anlaşma imzalandı. İki ülke hükümet başkanı sürücü belgelerinin karşılıklı kabulü ve değişimi üzerine protokole de imza attı.

İ.Aliyev yaptığı açıklamada TANAP projesinin hayata geçirilmesi ve iki ülkenin enerji alanındaki işbirliğinin önemini altını çizdi.

The image shows the flags of Kazakhstan and Uzbekistan. The Kazakh flag is on the left, featuring a blue field with a golden sun and eagle in the center, and a green and white ornamental pattern at the bottom. The Uzbek flag is on the right, featuring a blue field with a white crescent and twelve stars, and a green and white ornamental pattern at the bottom. The flags are set against a background of a wooden desk with a pen and papers.

KAZAKİSTAN VE ÖZBEKİSTAN SU MESELESİNİ ÇÖZMEKTE

Geçen hafta Kazakistan ve Özbekistan arasında önemli görüşmeler yapıldı. Astana’da Özbekistan ve Kazakistan arasında kurulan Hükümetlerarası İkili İşbirliği Ortak Komisyonu 15.Toplantısı yapıldı.

Kazakistan heyet başkanlığını Başbakan Yardımcısı Bakıtjan Sagintayev yaparken, Özbek tarafını da Özbekistan Maliye Bakanı Rustam Azimov temsil etti.

Özbek basınında yer alan haberlere göre taraflar malların listesini genişletme ve iki ülkenin enerji sistemlerinin istikrarlı çalışması konularında ticari ve ekonomik işbirliğini ele aldı. Taraflar kara, demir ve hava yolları ile ulaşımın geliştirilmesi için gayret sarfedilmesi konusunda anlaştı.

Gündemde yer alan önemli konuların biri su paylaşımı oldu. B.Sagintayev’in ifadesine göre Özbek tarafı Kazakistan’ın daha önce anlaşılmış olan hacimde su alacağını onayladı. B.Sagintayev “Bu bizi umutlandırmakta, sulama sırasında Güney Kazakistan çiftçilerinin yeterli derecede suya sahip olacağını söylemek mümkündür” dedi.

AZERBAYCAN ŞİÖ ORTAĞI STATÜSÜNÜ ALDI

Çin basınında yer alan haberlere göre 14 Mart'ta Çin Halk Cumhuriyeti'nin başkenti Pekin'de Şanghay İşbirliği Örgütü (ŞİÖ) Genel Sekreterliği'nde Azerbaycan Cumhuriyeti'ne ŞİÖ Diyalog Ortağı statüsünü verme memorandumu imza töreni yapıldı.

Anlaşma memorandumu Azerbaycan Dışişleri Bakanı Elmar Mamedyarov ve ŞİÖ Genel Sekreteri Raşid Alimov tarafından imzalandı.

E.Mamedyarov "Memorandumun imzalanması ile Azerbaycan Cumhuriyeti'nin ŞİÖ'nün siyasi diplomatik, ticari ekonomik ve kültürel sosyal alanlardaki üç ana faaliyet alanı çerçevesinde diyalog başlatma imkânının tanındığını" belirtti.

ŞİÖ Genel Sekreteri R.Alimov "Azerbaycan'ın Örgütün çalışmalarına diyalog ortağı olarak katılımından sonra ŞİÖ coğrafyasında yaşayan milletlerin gönenci için karşılıklı işbirliğinin yeni ufukları ortaya çıkacağını" bildirdi.

Şu anda ŞİÖ'ne Kazakistan, Kırgızistan, Çin, Rusya, Tacikistan ve Özbekistan'ın üye olduğunu hatırlatalım. 2015 yılında Ufa'da yapılan ŞİÖ Zirvesinde Ortak statüsünü Azerbaycan, Ermenistan, Kamboca ve Nepal'e verme kararı alınmıştı.

Aynı zamanda ŞİÖ'nün eşit haklı üyeliğine Hindistan ve Pakistan'ın seçilmesi süreci başlatıldı. Belarus, Moğolistan ve İran ŞİÖ gözlemci ülkeleridir.

TAPİ TARAFTARLARI BİRLEŞECEK

16-17 Mart 2016 Tarihinde Türkmenistan Devlet Başkanı Gurbanguli Berdimuhamedov Pakistan'ı ziyaret etti. Bu ziyaret sırasında yapılan müzakerelerin başlıca konusu TAPİ projesiydi.

G.Berdimuhamedov, iki günlük ziyareti esnasında Pakistan yönetimiyle görüştü. Aynı zamanda, Pakistan Başbakanı Muhammad Navaz Şerif ile müzakereler yapıldı.

İki taraflı görüşmelerde Türkmenistan ve Pakistan'ın ulaştırma alanındaki işbirliğinin genişletilmesi konusu ele alındı. Taraflar, özellikle, iş ortağı ülkeler için daha az masraflarla Asya bölgesinden Yakın Doğu ve Avrupa'ya, aynı şekilde geri yönde ticari hatların oluşturulması için, Pakistan limanlarından Hint Okyanusu'na çıkmayı sağlayacak yeni ana yolların ve karayollarının inşası aracılığıyla mevcut ulaştırma sistemini genişletme olanaklarını masaya yatırdı. Belirtildiği üzere, Pakistanlı uzmanlar, Karaçi ve Gwadar limanlarını Merkezî Asya ülkeleriyle bağlayacak dört ana yol güzergahı üzerinde çalışmaktadır.

Ziyaretin ana konusunu, hiç şüphesiz, TAPİ gaz boru hattını döşeme projesi oluşturdu. Türkmenistan ve Pakistan yönetimi, enerji alanında işbirliğine dair İyi Niyet Memorandumunu ve 2016-2017 yılları için Türkmenistan ve Pakistan Dışişleri Bakanlıkları arasında işbirliği programını imzaladı. TAPİ gaz boru hattı projesi hususunda ise, Pakistan Başbakanı N.Şerif, bunun, ülke sanayisinin potansiyelini geliştirmesini sağlayacak bir mega proje olduğunu belirtti.

TAPİ Projesi, fiilen geçeleşme aşamasına geldi. Türkmenistan'da boru hattının güney yönde döşenmesi çalışmaları başlatılmış bulunmaktadır. Ancak uzmanlar eskisi gibi söz konusu projenin geleceğine Afgan bölgesinde güvenliğin sağlanamamasından dolayı iyimser bakmamaktadır.

AVRASYA EKONOMİK BİRLİĞİ ORTAKLAR LİSTESİNİ GENİŞLETMEKTE

17 Mart'ta Moskova'da Avrasya Ekonomik Komisyonu (AEK) Kurul Toplantısı yapıldı ve üye ülke Hükümet Başkanları ticari-ekonomik ilişkilerin geleceği konusunu masaya yatırdı.

AEK Enformasyon Kurul Toplantısında, entegrasyon ve makro ekonomi, ticaret, ekonomi ve mali politika, sanayi ve tarım sanayisi, teknik düzenleme, rekabet ve tekelleşme karşıtı düzenleme, iç pazarlar, bilgilendirme ve iletişim teknolojileri alanlarındaki konular ele alındı.

Başlıca konulardan birini Avrasya Ekonomik Birliği'nin Çin'le serbest ticaret bölgesini oluşturma inisiyatifi oluşturdu. Bu bağlamda, tarafların ticari ekonomik işbirliğine dair anlaşma hazırlayacağı belirtildi. Ancak uzmanlar camiasının Çin'le serbest ticaret bölgesini oluşturma fikrine pek sıcak bakmadığını da belirtmek gerekir. Uzmanlar bu durumda, Avrasya Ekonomik Birliği ayrıcalıklarının kısmen kaybolacağını ve üye ülkelerin Çin'in ekonomik etkisi altında kalacağını belirtmektedir.

Kazakistan, Rusya, Belarus, Ermenistan ve Kırgızistan Başbakan Yardımcılarının görüşmelerinin ardından beş ülkenin sanayi politikası alanında uzun vadeli hareket planı onaylandı.

ASTANA'DA 40'I AŞKIN NADİR KİTAP

YENİDEN YAYINLANDI

14 Mart'ta Kazakistan'ın Millî Akademik Kütüphanesi'nde Uluslararası Türk Akademisi tarafından yayınlanan kitapların tanıtımı yapıldı.

Söz konusu etkinliğe, kitap yazarları, kültür kuruluşları yöneticileri, tanınmış bilim adamları, devlet ve siyaset adamları ile aydınlar katıldı.

Etkinliğin açılış ve kutlama konuşmalarını KC Kültür ve Spor Bakanlığı Yetkili Sekreteri Kuvatjan Valiyev ve tanınmış devlet adamı Prof. Dr. Mırzatay Joldasbekov yaptı. Konuşmacılar Uluslararası Türk Akademisi'nin Türkoloji ve Doğu Bilimleri alanında bilimsel merkez hâline geldiğini belirterek kitap yazarlarını kutladılar.

Etkinlikte tanıtılan kitaplar, Uluslararası Türk Akademisi'nin kurucu ülke Devlet Başkanlarının Türk dili konuşan ülkeler zirvesinde verdikleri talimatları gereği yayınlandı. Akademi kurulduğundan beri beş yıl içinde 93 kitap yayınlandı. Sadece 2015 yılında ise 42 kitap neşredildi. 2015'te yayınlanan kitapların yayınında Azerbaycan, Macaristan, Kazakistan, Kırgızistan, Moğolistan, Hollanda, Özbekistan ve Ukrayna'nın bilim adamları yer aldı. Kitaplar, İngilizce, Azerbaycan Türkçesi, Kazakça, Kırgızca, Türkiye Türkçesi ve Rusça olmak üzere 6 dilde yayınlanmıştır.

Bunun dışında, etkinlik sırasında Uluslararası Türk Akademisi Başkanı Darhan Kızıralı, Akademi tarafından Türk ülkelerinin ortak enformasyon alanını oluşturmak amacıyla hazırlanan www.twesco.org enformasyon ve bilimsel tanıtım web-sitesinin de tanıtımını yaptı. Eylül 2015'te Kazakça, Rusça, İngilizce ve diğer Türk lehçelerinde yayın hayatına başlayan söz konusu web-sitesinde Akademiyle ilgili yeni haberler, yeni projelerine dair detaylı bilgiler ve Türk halklarının günlük hayatıyla ilgili bilimsel verileri bulmak mümkündür.

Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkiye Devlet Başkanları tarafından 2010 yılında kurulan Türk Akademisi Uluslararası Teşkilatı, Türk dünyasının dillerini, kültürünü ve kadim çağlardan günümüze kadarki tarihini titizlikle ve kapsamlı bir şekilde inceleyen ve benzer konulardaki bilimsel araştırmaların koordinasyonunu üstlenen uluslararası örgüttür. Uluslararası Türk Akademisi, Türk dünyasının araştırma ve eğitim merkezleri arasındaki bilimsel işbirliğini teşvik etmektedir.

www.twesco.org | 57-49-86
57 Tauelsizdik caddesi, Barış ve Uyum Sarayı
Astana, 010000 | Kazakistan

 @intturkicacadem

 <https://www.facebook.com/International-Turkic-Academy-832484896847678/>